

Rygestop på dit sprog – puljeprojekt 2016 – 2017 og 2019

Sund By Netværket, en række kommuner og Stoplinien, har været en del af puljeprojekt 2016-2017, der har udviklet rygestop på andre sprog end dansk. I første omgang en forløbs-håndbog og tilhørende manual for rygestop på tyrkisk og arabisk, til brug på Stoplinien og i kommunerne. Der er også udviklet materialer til brug ved pilotafprøvning, fx postkort med arabisk og tyrkisk tekst. Projektet har søgt og fået midler til pilotafprøvning i 2019.

Baggrund

Undersøgelser viser at rygning er meget udbredt blandt etniske grupper i Danmark, eksempelvis blandt mandlige indvandre og efterkommere fra Tyrkiet, Libanon og Palæstina, hvor mindst 50 % er dagligrygere og ca. 25 % storrygere.

Projektet har set på hvorledes Stoplinjer / Quitlines forskellige steder i verden, har løst opgaven med ryge-stoprådgivning på andre sprog end nationalsproget. Fx har den Californiske Stoplinie / Quitline med succes, kulturelt oversat den engelske rygestopprotokol til flere andre sprog. [Se link.](#)

Erfaringer fra deltagende kommuner og Sund By Netværkets tobaksgruppe viser, at nogle kommuner har eller har haft forebyggende indsatser målrettet etniske minoriteter fx etniske sundhedsformidling om kost, men meget få med kvalificeret rygestoprådgivning. Flere kommuner forsøger sig ad hoc med rygestoprådgivning med tolkebistand, hvilket er ressourcetungt og formentlig har begrænset effekt. Man giver rygestoprådgivning ud fra en dansk kontekst og dansk kultur og med tolk der ikke har erfaring med rygestoprådgivning. Få kommuner har kvalificerede rygestoprådgivere, der giver etnisk rygestoprådgivning, med udgangspunkt i den danske model og evt. med etniske kulturelle tilpasninger undervejs.

Projektets organisering

Køge Kommune har i samarbejde med Sund By netværket og Stoplinien (Sundhedsstyrelsens nationale telefonrådgivning) søgt og fået Sundhedsstyrelse puljemidler til udvikling af nyt 'rygestopkoncept' på flere andre sprog end dansk. Sund By Netværket er juridisk og økonomisk ansvarlig for projektet, imens Køge Kommune v. Henrik Borggren har den faglige projektledelsen og projektlederen frikøbes en dag om ugen i hver projektperiode.

Projektets resultater

Projektet har udarbejdet en forløbshåndbog for arabisk og tyrkisk rygestop og tilhørende materialer og derved dannet grundlaget for en pilotafprøvning af arabisk og tyrkisk rygestopforløb. I arbejdet har man erfaret, at der er kulturelle forskelle der skal tages højde for i rygestoprådgivningen, fx involvering af familien, religion, opfattelsen af motivation, rådgiverens autoritet og 'styrende' stil. Rygestoprådgivningen kan foregå på dansk eller arabisk / tyrkisk, det er de kulturelle forskellige i rygestoprådgivningen der er afgørende.

Krumtappen i arbejdet med kulturel oversættelse og tilpasning til arabisk og tyrkisk rygestoprådgivning, har været to erfarende rygestoprådgivere på Stoplinien og TNT/MI – trænere (den motiverende samtale) og 6 etniske rygestoprådgivere fra hele Danmark. Her har man erfaret, at etnisk rygestoprådgivning, ligesom dansk rygestoprådgivning, kræver erfaring som rådgiver og kvalifikationer udi den motiverende samtale.

Det videre forløb

Projektet har søgt og fået midler til pilotafprøvning i 2019. Projektet har forhåndstilkendegivelse om deltagelse i pilotafprøvningen fra 6 kommuner og Stoplinien. Projektmidlerne er øremærket til rekruttering og pilotafprøvning af den kulturelt tilpassede forløbs-håndbog og tilhørende manual på Stoplinien og i kommunerne. Derudover er der afsat midler til opkvalificering af rygestoprådgivere der arbejder med etniske rygestoprådgivning i kommunerne og på Stoplinien.